

صلى الله عليه وسلم

بسمه تعالی

تأییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضاء هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم عذرا کنارکوهی تحت عنوان « تشخیص و آنالیز فیلو ژنتیک ویروس های TT در بین بیماران ایرانی آلوده به HCV » را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آن را برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد می کنند.

امضاء	رتبه علمی	نام و نام خانوادگی	اعضاء هیئت داوران
			۱- استاد راهنما
			۲- استاد مشاور
			۳- استاد ناظر
			۴- استاد ناظر
			۵- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی:

آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی

دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از اساتید راهنما، مشاور و یا دانشجوی مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده اساتید راهنما و دانشجو می باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب و یا نرم افزار و یا آثار ویژه حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

آئین نامه پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی پژوهشی دانشگاه است. بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به دفتر "دفتر نشر آثار علمی" دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

" کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته ویروس شناسی است که در سال ۱۳۸۸ در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی دکترمهرداد روانشاد، مشاوره دکتر منوچهر رسولی از آن دفاع شده است.

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به "دفتر نشر آثار علمی" دانشگاه اهداء کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تادیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت های بهای خسارت، دانشگاه مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند، به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب عذرا کنارکوهی دانشجوی رشته ویروس شناسی مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: عذرا کنارکوهی

تاریخ و امضا

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد در رشته ویروس شناسی

تشخیص و آنالیز فیلو ژنتیک ویروس های TT در بین بیماران ایرانی آلوده به HCV

نگارش:

عذرا کنارکوهی

استاد راهنما:

دکتر مهرداد روانشاد

استاد مشاور:

دکتر منوچهر رسولی

بهمن ۱۳۸۸

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزه

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که اول است و پیش از او اولی نبوده و آخر است و پس از او آخری نباشد

در پایان این پروژه بر خود فرض می دانم که از زحمات، کمک ها و رهنمود های بی دریغ و

صمیمانه استاد گرانقدر جناب آقای دکتر مهرداد روانشاد تقدیر و تشکر فراوان نمایم.

از زحمات استاد مشاور محترم آقای دکتر منوچهر رسولی کمال تشکر و سپاسگزاری را

دارم.

از اساتید دوره کارشناسی ارشد خود، سرکار خانم دکتر صباحی، دکتر سلیمان جاهی و

دکتر بامداد به خاطر همه ی آنچه از ایشان آموختم تشکر نمایم.

همچنین بر خود فرض می دانم که افتخار همراهی با همکلاسی های عزیزم خانم باغبان،

آقایان شهاب فلاحی، مهدی آجورلو و هادی رضوی را ارج نهم و از آقای فلاحی و خانم

باغبان تشکر فراوان نمایم به خاطر همراهی همیشگی شان.

چکیده

سابقه و هدف: TTV اولین سیرکوویروس انسانی است که در سال ۱۹۹۷ در ژاپن از بیماران مبتلا به هپاتیت با عامل ناشناخته، جداسازی گردید. از آن زمان تا کنون مطالعات متعددی بر روی جنبه های مختلف عفونت زایی این ویروس انجام شده است. هدف مطالعه حاضر، تعیین ژنوتیپ های غالب ویروس TTV در ۲۴۰ بیمار آلوده به ویروس هپاتیت C با استفاده از توالی ناحیه 5'-UTR می باشد.

مواد و روش ها: مطالعه انجام شده از نوع توصیفی و جمعیت مورد مطالعه افراد آلوده به ویروس هپاتیت C بود که از نظر وجود DNA ویروس TTV و ژنوتیپ آن با روش PCR و با استفاده از دو جفت پرایمر برای ناحیه 5'-UTR مورد مطالعه قرار گرفتند.

یافته ها: در این مطالعه نمونه های ۲۴۰ بیمار مبتلا به هپاتیت C مزمن مراجعه کننده به مرکز تحقیقات بالینی استاد البرزی شیراز برای عفونت TTV مورد بررسی قرار گرفتند که از این تعداد، ۲۲۰ نمونه (۹۲ درصد) بوسیله پرایمرهای ناحیه 5'-UTR و ۱۲ نمونه (۵ درصد) بوسیله پرایمرهای ناحیه N22 مثبت بودند. ژنوتیپ غالب در این بررسی از نوع ژنوتیپ ۱۱ بود، اما ژنوتیپ های ۲۲، ۱۷، ۳، ۱ نیز حضور داشتند و تعدادی از توالی های بدست آمده نیز غیر قابل طبقه بندی بودند.

نتیجه گیری: شیوع ویروس TTV در بین بیماران مبتلا به هپاتیت C مزمن با استفاده از پرایمرهای ناحیه 5'-UTR بالا بود و تقریباً با مطالعات کشورهای دیگر همخوانی داشت اما با استفاده از پرایمرهای ناحیه N22 در این مطالعه شیوع پایین تری به دست آمد. در مجموع ارتباط معنی داری بین سن و جنس با میزان شیوع ویروس وجود نداشت. شیوع بحث انگیز و یا حتی بالای ویروس در بین بیماران مبتلا به هپاتیت C شیراز در مقایسه با دیگر مطالعات صورت گرفته یک ضرورت برای مطالعه بیشتر را در زمینه ارتباط این دو ویروس ایجاد می کند.

کلید واژه: TTV، هپاتیت سی، ژنوتیپ، شیراز

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱.....	فصل اول: مقدمه و مروری بر مطالعات انجام شده
۲.....	۱-۱- مقدمه
۴.....	۲-۱- ویروس TTV
۵.....	۳-۱- طبقه بندی
۶.....	۴-۱- تغییر پذیری ژنتیکی
۷.....	۵-۱- ساختمان ژنوم
۸.....	۶-۱- ساختار ویروس
۹.....	۷-۱- خصوصیات فیزیکی شیمیایی
۹.....	۸-۱- همانند سازی
۱۰.....	۹-۱- نسخه برداری
۱۱.....	۱۰-۱- بیان پروتئین‌ها
۱۲.....	۱-۱۰-۱- عملکرد پروتئین های ویروس
۱۲.....	۱۱-۱- گرایش سلولی و میزبان های ویروس
۱۳.....	۱۲-۱- وجود ویروس در حیوانات
۱۴.....	۱۳-۱- ایمنی ذاتی
۱۵.....	۱۴-۱- آنتی ژن های TTV
۱۶.....	۱۵-۱- ایمنی شناسی ویروس
۱۶.....	۱-۱۵-۱- شیوع آنتی بادی ضد ویروس در جمعیت انسانی
۱۶.....	۲-۱۵-۱- سرعت تولید آنتی بادی در عفونت های اولیه
۱۷.....	۳-۱۵-۱- تشکیل کمپلکس های ایمنی در خون
۱۷.....	۴-۱۵-۱- ایمنی سلولی

۱۸	۱۶-۱- اپیدمیولوژی
۱۸	۱-۱۶-۱- شیوع ویروس
۱۹	۱-۱۶-۲- راههای انتقال ویروس
۲۰	۱۷-۱- خصوصیات بالینی و پاتوژنز ویروس
۲۰	۱-۱۷-۱- پاتوژنز
۲۱	۱-۱۷-۲- ارتباط احتمالی با بیماری های کبد
۲۲	۱-۱۷-۳- ارتباط احتمالی TTV با بیماری های تنفسی
۲۳	۱-۱۷-۴- ارتباط احتمالی TTV با اختلالات خونی
۲۳	۱-۱۷-۵- ارتباط احتمالی TTV با سرطان
۲۴	۱۸-۱- تشخیص ویروس
۲۴	۱-۱۸-۱- روش های سرولوژیک
۲۴	۱-۱۸-۲- روش های ویروژیک
۲۴	۱۹-۱- درمان
۲۴	۲۰-۱- عفونت همزمان ویروس با هیپاتیت سی

فصل دوم: مواد و روش ها ۲۶

۲۷	۱-۲- اهداف
۲۸	۲-۲- طراحی پرایمرها
۲۸	۳-۲- نمونه ها
۲۹	۴-۲- استخراج DNA ویروسی
۲۹	۱-۴-۲- مواد و تجهیزات
۲۹	۲-۴-۲- روش کار
۳۰	۵-۲- مقدمه ای بر PCR
۳۱	۱-۵-۲- مکان مربوط به جمع آوری ، آماده سازی و تهیه سرم و پلاسما نمونه

- ۳۱-۲-۵-۲- فضای مورد نیاز برای استخراج ژنوم.....
- ۳۲-۲-۵-۳- مکان ویژه آماده سازی مواد واکنش ها.....
- ۳۲-۲-۵-۴- فضای مخصوص مشاهده و بررسی محصولات PCR.....
- ۳۲-۲-۶- مواد مورد نیاز واکنش PCR.....
- ۳۵-۲-۷- PCR آشیانه ای.....
- ۳۶-۲-۷-۱- روش کار.....
- ۳۶-۲-۷-۲- واکنش مرحله اول PCR برای ناحیه N22 ویروس.....
- ۳۶-۲-۷-۳- واکنش مرحله اول PCR برای ناحیه 5'-UTR ویروس TTV.....
- ۳۷-۲-۷-۴- برنامه دمایی دستگاه ترموسایکلر برای مرحله اول.....
- ۳۷-۲-۷-۵- برنامه دمایی دستگاه ترموسایکلر برای مرحله اول ناحیه.....
- ۳۸-۲-۸- آشکارسازی و بررسی محصول PCR بوسیله الکتروفورزدرژل آگاروز.....
- ۳۸-۲-۸-۱- مواد و تجهیزات.....
- ۳۹-۲-۸-۲- روش کار.....
- ۴۰-۲-۸-۳- ارسال محصولات برای تعیین توالی.....
- ۴۰-۲-۹-۹- فیلوژنتیک و تعیین ژنوتیپ ها.....
- ۴۰-۲-۹-۱- مراحل کار در آنالیز فیلوژنتیک.....
- ۴۳-۲-۱۰-۱- روش های اصلی برای رسم درخت فیلوژنتیک.....
- ۴۳-۲-۱۰-۱- روش هایی بر پایه فاصله تکاملی.....
- ۴۳-۲-۱۰-۲- روش هایی بر اساس کاراکتر ماند Parsimony.....
- ۴۳-۲-۱۱- انواع درخت فیلوژنتیکی.....
- ۴۳-۲-۱۲- ارزیابی صحت درخت فیلوژنتیکی.....
- ۴۴-۲-۱۳- انتخاب ژن و ناحیه مناسب برای آنالیز فیلوژنتیکی.....
- ۴۴-۲-۱۴- روش neighbor-joining.....

فصل سوم: نتایج و یافته‌ها ۴۷

۱-۳- انتخاب پرایمرها ۴۸

۲-۳- بهینه سازی PCR ۴۸

۱-۲-۳- گرادیان mg cl2 در راند دوم ۴۹

۲-۲-۳- بهینه سازی با تغییر فاکتور دمای اتصال پرایمر های ۴۹

۳-۲-۳- گرادیان پرایمر در راند دوم ۵۱

۳-۳- روش Nested PCR برای نواحی 5'-UTR و N22 و TTV ویروس ۵۱

۴-۳- آنالیز آماری ۵۳

۵-۳- نتایج بررسی ها ۵۳

۶-۳- تعیین توالی ۵۶

۷-۳- آنالیز فیلوژنتیک ۵۶

فصل چهارم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها ۵۹

۱-۴- شیوع ویروس ۶۰

۲-۴- آنالیز فیلوژنتیک ۶۲

۳-۴- پیشنهادها ۶۴

فهرست منابع و مآخذ ۶۶

چکیده انگلیسی ۸۳

فهرست جداول و نمودارها

صفحه

عنوان

جدول ۱-۳- توالی نوکلئوتیدی پرایمرهای مورد استفاده در مطالعه جهت تشخیص ناحیه N22 و
5'-UTR ویروس TTV..... ۴۸

نمودار ۱-۳- مقایسه تعداد مرد وزن شرکت کننده در مطالعه براساس محدوده سنی و مجموع
بیماران..... ۵۴

نمودار ۲-۳- مقایسه شیوع همزمان HCV و TTV در جمعیت مورد مطالعه بر حسب سن..... ۵۵

فهرست اشکال

صفحه

عنوان

- شکل ۱-۱-۵ گروه فیلوژنتیکی TTV ۷
- شکل ۱-۲-۲ سازمان یابی ژنوم TTV ۸
- شکل ۱-۳-۳ تصویر میکوسکوپ الکترونی ویروس TTV ۹
- شکل ۱-۴-۴ مکانیسم احتمالی اثر عفونت مزمن آنلوویروسی در بیماری ها ۱۵
- شکل ۱-۵-۵ تعدادی از فاکتورهای ایمنی موثر در کنترل عفونت آنلوویروسی ۱۸
- شکل ۱-۲-۱-۲ ماتریکس ودرخت راهنما ۴۲
- شکل ۲-۲-۲ نمونه یک درخت بدون ریشه: با ۸ واحد تاکسونومیک مانند توالی (۱-۸)، گره های داخلی (A-F) واعداد ایتالیک نمایانگر طول شاخه ها هستند. ۴۶
- شکل ۱-۳-۱-۱ نتایج حاصل از شیب کلرید منیزیم در بهینه سازی PCR برای ژن UTR-گیروس TTV: ۱-۰/۵ میلی مولار، ۲-۱ میلی مولار، ۳-۱/۵ میلی مولار، ۴-۲ میلی مولار، ۵-۲/۵ میلی مولار، ۶-۳ میلی مولار، ۷-۳/۵ میلی مولار، ۸-۴ میلی مولار. Ladder 100bp ۴۹
- شکل ۲-۳-۲ نتایج حاصل از شیب کلرید منیزیم در بهینه سازی PCR برای ژن N22 ویروس TTV: ۱-۰/۵ میلی مولار، ۲-۱ میلی مولار، ۳-۱/۵ میلی مولار، ۴-۲ میلی مولار، ۵-۲/۵ میلی مولار، ۶-۳ میلی مولار، ۷-۳/۵ میلی مولار، ۸-۴ میلی مولار ۴۹
- شکل ۳-۳-۳-۳-۳ گرادیان دما برای ناحیه 5'-UTR ویروس TTV ۵۰
- شکل ۳-۳-۴-۳-۴ گرادیان دما برای ناحیه N22 ویروس TTV ۵۰
- شکل ۳-۳-۵-۳-۵ گرادیان پرایمر برای ناحیه N22 ویروس TTV ۵۱
- شکل ۳-۳-۶-۳-۶ گرادیان پرایمر برای ناحیه 5'-UTR ویروس TTV ۵۱

شکل ۳-۷- باند مثبت 220bp ناحیه 5'-UTR ویروس TTV و نمونه های کنترل منفی..... ۵۵

شکل ۳-۸- باند مثبت 270bp ژن N22 ویروس TTV و نمونه های کنترل منفی HIV و انسانی..... ۵۵

شکل ۳-۹- آنالیز فیلوژنتیک ۳۰ ایزوله ویروسی TTV جدا شده با روش maximum

parsimony..... ۵۷

شکل ۳-۱۰- آنالیز فیلوژنتیک ۳۰ ایزوله ویروسی TTV جدا شده با روش اتصال مجاور..... ۵۸

فصل اول

مقدمه و مروری بر
مطالعات انجام شده

۱-۱- مقدمه

ویروس Torque Teno از اعضای خانواده سیرکو ویریده^۱ جنس آنلوویروس^۲ و اولین سیرکو ویروس انسانی بوده است که در اواخر سال ۱۹۹۷ توسط آقای نیشی زاوا^۳ در ژاپن از سرم ۳ بیمار که مبتلا به هپاتیت با علت نامعلوم بودند جداسازی شد و^۴ TTV نام گرفت. TTV بدون پوشش با DNA تک رشته ای است که می توان آن را یکی از علل هپاتیت به دنبال انتقال خون دانست. مطالعات سرواپیدمیولوژیک بیماری های منتقله از راه خون در سراسر جهان انجام می شود و اطلاعات حاصل از این مطالعات، نه تنها می تواند برآوردی از میزان انتقال این بیماری ها از راه خون و میزان شیوع آن در جامعه حاصل کند، بلکه تا حدودی نیز به آگاهی از وضعیت بالینی و پاتوژنز ویروس کمک می کند. در تشخیص این ویروس از آزمایش PCR^۵ به منظور تأیید و تشخیص قطعی نمونه ها استفاده می گردد. آلودگی به این ویروس در اکثر کشورهای جهان گزارش شده است ولی آنچه قابل توجه است تفاوت زیاد در میزان شیوع در مناطق مختلف می باشد به طوری که از ۱ تا ۹۰ درصد گزارش شده است. همچنین به نظر می رسد که این ویروس دارای شیوع بالاتری در افراد دریافت کننده خون نسبت به دیگر انواع بیماران می باشد که این امر نشان دهنده ی اهمیت نقش انتقال خون در اپیدمیولوژی این ویروس است و احتمالاً دریافت خون آلوده را به عنوان مسیر اصلی انتقال ویروس مطرح می کند [۱-۲].

چگونگی توزیع ژنوتیپها در مناطق جغرافیایی جهان هنوز کاملاً مشخص نیست [۳]. با آنالیز ناحیه N22 در ORF1 ژنوتیپهای زیادی از ویروس شناسایی شده اند که بیش از ۳۰ درصد با هم تفاوت

-
1. circoviridae
  2. anellovirus
  3. Nishizawa
  4. transfusion transmitted virus
  5. Polymerase Chain Reaction

دارند [۴-۵]. پرایمرهایی که برای 5'-UTR طراحی می شوند اکثر ژنوتیپها را می شناسند در حالی که پرایمرهای اختصاصی N22 تعداد محدودی از ژنوتیپها را شناسایی می کند [۲, ۶]. در مطالعات مختلف درصد شیوع حتی در یک جامعه مشخص متفاوت گزارش شده است که شاید یکی از دلایل آن استفاده از پرایمرهای مختلف بوده است.

یکی از ویژگی های برجسته ویروس، تنوع ژنتیکی بسیار بالای آن است که بر همین اساس تا امروز، به بیش از ۳۰ ژنوتیپ طبقه بندی شده است و ژنوتیپ های مختلف بیش از ۳۰ درصد با هم تفاوت دارند. ژنوتیپ های ویروسی را در ۵ گروه فیلوژنی بزرگ طبقه بندی کرده اند [۷]. مطالعات فیلوژنتیکی بسیاری بر روی ویروس انجام شده است ولی تا کنون به یک توافق کامل درباره فیلوژنی ویروس دست نیافته اند. در بعضی مطالعات گفته شده است که شاید ویروس های با توالی های بسیار متغییر در نتیجه نوترکیبی هومولوگ ایجاد شده باشند و در یک مطالعه دیگر بیان شده که یک نوترکیبی ممکن است حتی درون یک ژنوتیپ هم به میزان زیادی رخ دهد. با احتمال زیادی آنلویروس ها برای میلیون ها سال با میزبان های انسانی و حیوانی تکامل همزمان داشته اند و همین مسئله باعث به وجود آمدن ژنوتیپ های مختلف و متعدد ویروس شده است. با استفاده از اختلاف ۴۵ درصدی که در سطح نوکلئوتیدی بین ۵ گروه عمده فیلوژنتیکی وجود دارد انتظار می رود این ویروس ها در آینده در یک خانواده ویروسی جدید طبقه بندی شوند. از زمان شناسایی اولین ایزوله ویروسی در اواخر سال ۱۹۹۷ تا کنون توالی های بسیاری از این ویروس ثبت شده است، طبق گزارشات موجود تا اواخر سال ۲۰۰۸، ۲۰۰ توالی ژنومی ویروس به صورت کامل در ژن بانک^۱ ثبت شده است. مطالعات فیلوژنتیک نشان دادند که ژنوتیپ های زیادی از این ویروس وجود دارند و همچنین عفونت همزمان با چند ویروس TTV به فراوانی در جمعیت های مختلف مورد بررسی قرار و مشاهده قرار گرفته است. اوکاموتو^۲ ژنوتیپ ویروس را با حداقل ۷۰٪ شباهت گزارش کرد و ساب تایپ های درون یک ژنوتیپ باید حداقل ۸۵٪ شباهت داشته باشند [۵].

مطالعات فیلوژنتیکی اولیه بر پایه ناحیه N22 که در قسمت مرکزی ORF1 و با طول کمتر از ۲۰۰ نوکلئوتید، انجام شده است، اما به نظر می رسد نمی توان بر اساس این ناحیه طبقه بندی دقیقی انجام

---

1. Gene bank
2. Okamoto

داد چرا که وقایع نوترکیبی از لحاظ آماری با فراوانی بیشتری از بقیه قسمت های ژنوم در این ناحیه رخ می دهند [۸]. در این پژوهش از یک قطعه ۲۲۰ نوکلئوتیدی در ناحیه 5'-UTR به منظور آنالیز فیلوژنتیکی و تعیین ژنوتیپ ها استفاده گردید. در تعدادی از مطالعات فیلوژنی اخیر نیز از ژن 5'-UTR به این منظور استفاده شده است [۲, ۹-۱۰]. در مجموع توزیع جغرافیایی ژنوتیپ ها هنوز مشخص نشده است و فقط ژنوتیپ های ۱ و ۲ در سراسر جهان به صورت مرتب شناسایی و گزارش می گردند [۵].

۱-۲- ویروس TTV

TTV، ویروس جدیدی است که در سال ۱۹۹۷ توسط نیشی زاوا از یک بیمار ژاپنی مبتلا به هپاتیت با علت ناشناخته، جداسازی شد و اولین بار با افزایش سطوح ALT گزارش گردید و در آن زمان تصور می شد که TTV یکی از ویروس های عامل هپاتیت است ولی اکنون سهم TTV در بیماری های کبدی هنوز مورد بحث است [۵]. با این وجود با PCR کمی نشان داده اند که DNA ویروس در بافت های هپاتیک بیشتر از سرم می باشد که این شاید نشانگر آن باشد که ویروس در آسیب های کبدی نقش دارد یا کمک می کند ولی تا کنون الحاق^۱ ژنوم TTV در ژنوم هپاتوسیت های هپاتوسلولار کارسینوما مشاهده نشده است. شیوع TTV در سراسر جهان بر انتقال شخص به شخص آن دلالت می کند و پتانسیل انتقال ویروس از طریق خون و فرآورده های خونی باعث ایجاد ضرورت برای بررسی شیوع این ویروس در جمعیت های دهنده ی خون شده است. با توجه به اینکه بیماری خاصی به طور قطعی به این ویروس نسبت داده نشده است بنابراین مطالعه ای در زمینه اثر داروی خاصی بر روی ویروس صورت نگرفته است به جز اینکه اثر اینترفرون و درمان ترکیبی اینترفرون-ریباویرین در زمان عفونت همزمان با ویروس هپاتیت سی بررسی شده است و طبق این مشاهدات، سویه های معینی از ویروس به درمان با اینترفرون مقاوم هستند در حالی که در یکسری از مطالعات با توجه به کاهش تیترا ویروس در زمان استفاده از اینترفرون، ویروس را حساس به اینترفرون می دانند [۵].

۱-۳- طبقه بندی

قبل از شناسایی ژنوم حلقوی، آن را در خانواده پاروویروس قرار دادند [۱۱-۱۳]. بعد از کشف حلقوی بودن ژنوم و به دلیل اینکه از نظر سازماندهی ژنوم شباهت زیادی به ویروس آنمی مرغ از خانواده سیرکوویروس ها داشت پیشنهاد شد که اولین سیرکوویروسی است که باعث عفونت در انسان می شود و هنگامی که TTV like-mini virus شناسایی شدند از آنجایی که این ویروس ها بین TTV و CAV قرار می گرفتند پیشنهاد شد که TTV like-mini virus و TTV در یک خانواده جدید طبقه بندی شوند. خانواده سیرکوویریده شامل ویروس های حیوانی است و TTV اولین سیرکوویروس انسانی است که به این خانواده اضافه شده است [۱۴].

سیرکوویروس های حیوانی از خانواده سیرکوویریده شامل سه ویروس زیر می باشند [۴, ۱۲-۱۳].

۱) ویروس آنمی مرغ^۱

۲) ویروس پر و منقار^۲

۳) سیرکوویروس های طوطی و خوک^۳

ویروس آنمی مرغ از نظر ژنوم تشابه بیشتری با TTV دارد.

TTV از نظر ساینز ژنوم و یکسری از خواص بیوشیمیایی با سیرکوویروس های شناخته شده مطابقت نمی کند. موشاوا^۴ و همکاران معتقد هستند که ویروس به یک فامیل جدید بنام Circinoviridae متعلق است.

در مطالعه دیگری تاکاشی^۵ و همکارانش ویروسهای TTV و ویروس آنمی مرغ و TTV-like minivirus را متعلق به یک خانواده جدید بنام Paracircoviridae می دانند [۱۵].

با این وجود تا امروز TTV ویروس های مرتبط با آن در خانواده سیرکوویریده و جنس Anellovirus قرار دارند [۱۶].

-
1. chicken anemia virus
  2. Beak and feather disease virus
  3. parrots and porcine virus
  4. Mushahwa
  5. Takahashi